

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 310/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť S. K., K., zastúpenej advokátom JUDr. P. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er/3188/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. K. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2013 doručená sťažnosť S. K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er/3188/2009.

2. Sťažovateľka v sťažnosti namieta „že postupom Okresného súdu... v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn.: 38 Er/3188/2009 vo veci oprávneného P., s. r. o. ... a povinnej S. K... o vymoženie 1308,47 EUR s príslušenstvom... došlo k porušeniu jeho základného ľudského práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov, tak ako je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavného zákona č. 460/1992 Zb... a k porušeniu základného ľudského práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, tak ako je ustanovené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

K porušeniu uvedených práv došlo nečinnosťou konajúceho súdu, ktorý nebol schopný za 12 mesiacov rozhodnúť o odklade exekúcie (či už kladne alebo záporne) a viac ako 11 mesiacov o návrhu na zastavenie exekúcie. Za uvedené obdobie neurobil exekučný súd ani jeden úkon, napriek tomu, že povinný telefonicky i písomne viac krát žiadal o prejednanie veci. Z písomných žiadostí uvádzame Žiadosťou povinného o rozhodnutie vo veci zo dňa 05. 01. 2012 a Sťažnosť adresovanú predsedovi súdu dňa 2. 7. 2012, o ktorej nebolo do dnešného dňa rozhodnuté...“.

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa S. K... na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a základné ľudské právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu... v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er/3188/2009 porušené boli.

2. Okresnému súdu... prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 38 Er/3188/20092 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5000,- Eur... ktoré je mu Okresný súd... povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd... je povinný uhradiť trovy konania vo výške 436,88 Eur na účet právneho zástupcu A., K. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

4. Ústavný súd na okresnom súde zisťoval, či sťažovateľka podala sťažnosť na prietahy v prebiehajúcom exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er/3188/2009. Sťažovateľkou v sťažnosti označenú sťažnosť z 2. júla 2012 (ani inú sťažnosť na prietahy adresovanú predsedovi okresného súdu) na okresnom súde však neevidujú. Ústavný súd preto 28. februára 2013 prostredníctvom jej právneho zástupcu sťažovateľku vyzval, aby obratom doložila – pod následkom odmietnutia sťažnosti – dôkaz o tom, že predsedovi okresného súdu podala sťažnosť na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er/3188/2009, a zároveň aby priložila aj odpoveď predsedu okresného súdu. Právny zástupca sťažovateľky následne 5. marca 2013 doručil sťažnosť na prietahy v konaní z 2. júla 2012 adresovanú predsedovi okresného súdu, z ktorej však nijako nevyplýva, že bola aj doručená/doručovaná v záhlaví označenému adresátovi.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Er/3188/2009 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

9. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci predbežne skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd na okresnom súde i u právneho zástupcu zisťoval/žiadal doručiť sťažnosť sťažovateľky na prietahy v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 38 Er/3188/2009 (pozri bod 4). Sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu listom zo 4. marca 2013 zaslala ústavnému súde kópiu listu z 2. júla 2012 označenú „*k rúkam predsedovi súdu*“, v ktorej namietala prietahy v súdnom konaní, avšak doklad o doručení tejto (alebo inej) sťažnosti na prietahy v súdnom konaní predsedovi okresného súdu ústavnému súde nedoručila a ani neoznačila dôkaz, ktorý by toto potvrdzoval. Navyše, z oznámenia okresného súdu (pozri bod 4) vyplýva, že žiadnu sťažnosť sťažovateľky na prietahy v označenom exekučnom konaní na okresnom súde nevidujú.

10. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka kvalifikovaným spôsobom nepreukázala, že podala (doručila predsedovi okresného súdu) sťažnosť na prietahy v namietanom konaní pred okresným súdom, hoci ústavný súd ju na predloženie tohto dokladu vyzval.

11. V prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mala sťažovateľka právo podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch.

12. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

13. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon, podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak

orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

14. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

15. Sťažovateľka v posudzovanej veci nespĺnila (kvalifikovane nepreukázala) požiadavku namietania prietáhov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov ani nepreukázala, že ju nespĺnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľka konala v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom... má za následok nesplnenie sťažovateľkinej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv“ (III. ÚS 44/03).

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

17. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa jednotlivými nárokmi uplatňovanými v sťažnosti už nezaoberal.

18. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013